УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ПРЕДЛОЖЕНОЈ ТЕМИ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Изабрани одлуком Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, донетом на јунској седници 2012, у комисију за оцену теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације пријављене под налсовом „Фигуре преображаја у књижевном делу Данила Киша и Прима Левија (Од књижевне поетике до културне антропологије)", част нам је поднети следећи извештај.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. проф. др Александар Јерков, Филолошки факултет у Београду (2010), Српска књижевност XX века
2. доц. др Душица Тодоровић, Филолошки факултет у Београду (2009), Савремена италијанска књижевност
3. проф. др Александар Прстојевић, INALCO у Паризу (2012), Јужнословенске књижевности

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Костић Александар рођен је 1973. у Ужицу. На Филолошком факултету Унивезитета у Београду завршио је основне (група: српски језик и књижевност) и постдипломске студије (смер: наука о књижевности). Магистарску тезу„Однос фикције и стварности као текста у делу Данила Киша" одбранио је 2009. пред комисијом коју су сачињавали проф. др Михајло Пантић, др Слободанка Пековић и ментор проф. др Александар Јерков.

Ради у настави од 2001, а након дугогодишњег учења италијанског језика и положеног испита за добијање сертификата *CELI 5* (ниво Ц2) који издаје „Универзитет за странце у

Перуђи” (*Università per stranieri di Perugia*), почиње да се бави и превођењем. Предмет интересовања је италијанска проза друге половине XX века. Превео је збирку кратких приповедака „Друге центурије” Ђорђа Менганелија и роман *Салто мортале* Луиђија Малербе.

БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1.Однос фикције и стварности као текста у делу Данила Киша”, магистарски рад, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2009.
2.превод са италијанског, белешка о аутору: Ђорђо Манганели, „Друге центурије”, *Кораци,* 5-8, 2011, стр. 69-100.
3.превод са италијанског, поговор: Луиђи Малерба, *Салто мортале*, Моно и Мањана, Београд, 2011.

ОЦЕНА КАНДИДАТА

Веома добар магистарски рад, посебно сигурност у решавању компликованих теоријских проблема и поуздан увид у богату литературу о предмету проучавања, уверавају комисију да је реч о вредном и истрајном кандидату који је прешао све раније етапе ка докторату на врло успешан начин. У међувремену је он развио и своја интересовања у правцу компаративистике, што је драгоцено и з проучавања наше књижевности, па се на срећан начин сустичу његов трајан интерес за дело Данила Киша и један нови хоризонт интерпретације неких поетичких питања везаних за дело овог аутора. Имајући то на уму, те увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да Александар Костић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

ОЦЕНА МЕНТОРА

За ментора је предложен др Александар Јерков, ванредни професор српске књижевности XX века Филолошког факултета у Београду, на катедри за јужнословенске књижевности. Проф. Јерков се дуги наи година бави делом Данила Киша о којем је објавио више студија код нас и у иностранству, издавао и приређивао његова дела, и био члан, иоли ментор,

више комисија за израду магистарског или докторског рада посвећеног делу овог писца. Комисија предлаже да се с обзиром на тему доценткиња др Душица Тодоровић у складу са Законом по универзитету прихвати улоге коментора у изради овог рада.

Библиографија ментора:

1. Александар Јерков: *Смисао стиха. Књига прва: де/конструкција*, Београд, Институт за књижевност и уметност/Едиција Браничево, 2010.

2. Александар Јерков: *Смисао стиха. Књига друга: само/оспоравање*, Београд, Институт за књижевност и уметност/Едиција Браничево, 2010.

3. Александар Јерков: „Културна поетика прозе Меше Селимовића“, у: *СПОМЕНИЦА МЕШЕ СЕЛИМОВИЋА – поводом стогодишњице рођења (1910-2010)*, САНУ, Београд, 2010, str. 187-202.

4. Александар Јерков: „Рубна књижевност српска“, у: *ИМПЕРИЈАЛНИ ОКВИРИ КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ*, Српски језик, књижевност, уметност, књ. 2, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010, стр. 19-25.

5. Александар Јерков: „Где пребива целина. Поетика Стевана Раичковића“, *Књижевна историја*, 2010, бр. 140-141.

Комисија сматра да др Александар Јерков испуњава све услове за ментора докторске дисертације за област компаративно изучавања савремене српске књижевности.

ОЦЕНА ТЕМЕ

Комисија закључује да је радни наслов тезе „Фигуре преображаја у књижевном делу Данила Киша и Прима Левија (Од књижевне поетике до културне антропологије)” добро одређен и да пружа увид у основни предмет тумачења везан за дела два веома значајна савремена писца. Поднасловом, заправо парентезом, уз то се још додатно прецизира једна врста методолошког усмерења и назначава хоризонт ширих резултата, тако да је тема и према предмету истраживања и према очекиваним циљевима у раду добро одређена.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу,

актуелношћу и значајем релевантан и посебно истиче компаративно усмерење, а унутар њега интердисциплинарност методе.

Будући да је велики број одредница из литературе о делу Данила Киша већ саставни део овог извештаја кроз историју рада, дакле кроз магистарски рад овог кандидата, који је садржавао и опсежну општу литературу, овде наводимо само још неке јединице које су најрелевантније за истраживање, уз напомену да је даљи рад на код готово недоступној литератури о Левију очекиван:

- Жерар Женет: *Фигуре*, Вук Караџић, Београд, 1985, превела Мирјана Миочиновић
- Пол Рикер: *Жива метафора*, ГЗХ, Загреб, 1981, превела Нада Вајс
- *Primo Levi: un'antologia della critica*, a cura di Ernesto Ferrero, Einaudi, Torino, 1997.
- Fiora Vincenti: *Invito alla lettura di Primo Levi*, Mursia, Milano, 1996.
- Alberto Cavaglion: *Notizie su Argon: gli antenati di Primo Levi da Francesco Petrarca a Cesare Lombroso*, Instar libri, Torino, 2006.
- Giancarlo Borri: *Le divine impurità: Primo Levi tra scienza e letteratura*, Luisé, Rimini, 1992.
- „Italo Calvino e Primo Levi", Giorgio Bertone: *Italo calvino. Il castello della scrittura*, Einaudi, Torino, 1994, pp. 177-211.
- Antonio Di Meo: *Primo Levi e la scienza come metafora*, Rubbettino Editore, 2011.

Циљеви, хипотезе, план рада

Циљеви истраживања су везани за два основна правца истраживања: први је помно истраживање трансформативних процеса у поетичком и културолошком-антрополошком

смислу у делима ових аутора, а то онда води ширим закључцима о савременој српској, однсоно италијанској књижевности. Први циљ је да се установи и продуби веза између дела ових писаца, која се види како у неким доминантама њихових поетика, почев од питања документарности и фикционалности као поетичког механизма трансформације, до културне поетике и симболичке антропологије коју достиже целина њихових опуса. Значај који оба писца имају за светску књижевност омогућује да једна од завршних циљева буде и формирање судова о светској књижевности на крају једног дугог процеса поетичких трансформација до крај прошлог века.

Хипотезе које следе из овакве поставке рада су да постоји значајан број поетичких и културолошки одређених елемената који повезује дела ових аутора, затим да они заузимају положај у својим литературама и у светској књижевности који указује не само на те сродности већ и на шире процесе, те напокон да се из конкретне анализе дела може доћи до закључака који допринесер обликовању култутноантрополошке слике књижевнсоти друге половине XX века.

Главни резултат је, осим двоструке афирмације дела ових писаца и постављања двеју култура у једном напоредном проучавању, да се у складу са савременим методолошклим развојем проиучавањас књижевнсоти пружи нова потврда њеног значаја у време велике културне кризе, па и опадања поетичког ексклузивитета који су овакви аутори снажно заговарали својим дело,м, али и својим поетичким текстовима.

План рада обухвата неколико етапа. С обзиром да је кандидат већ осведочио добро познавање дела Данила Киша, и да је у припремним разговорима и пишући један елабориран експозе за своје истраживање који овде нисмо преносили показао да има добар увид и у опус Прима Левија, чије су књиге да и то напоменемо у последње време почеле да се учестало појављују и код нас, као резултат једне додатне валоризације, кандидат ће прво заокружити теоријски увод и преглед релевантне литературе о одабраним писцима, затим поставити основе овог поређења у интензивној и врло детаљној

интерпретацији, а затим у завршној фази рада обликовати ове шире, коначне судове који воде од поетике до културне антропологије књижевне имагинације.

Методе истраживања за већ одређени методолошки оквир, а то ће рећи од поетике и херменеутике преко компаративистике до културне антропологије. При томе се мора водити реачуна о усклађености не само методе и предмета истраживања, већ нарочито приликом увођења нових метода, дакле током развоје овог рада, о њиховој компатибилности. Примера ради, корак од наратолошког испитивања појединих поступака до културнопоетичких закључака о смислу тог поступка у једном обухватнијем сагледавању какво захтева културна антропологија, мора бити изведен на природан начин и уз стални рад са текстом, како се у општости не би изгубило оно што је прави смисао оваквих истраживања: све боље и све потпуније продирање у симболичке структуре.

ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ

На основу наведених података о кандидату, Комисија сматра да треба усвојити предложену тему и упутити кандидата мр Александра Костића на израду докторске дисертације „Фигуре преображаја у књижевном делу Данила Киша и Прима Левија (Од књижевне поетике до културне антропологије)”.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема за израду докторске дисертације на добар начин спаја области истраживања савремене српске и италијанске књижевности, поетике и културне антропологије у скалду са савременим тенденцијама у проучавању књижевност

Комисија предлаже проф. др Александра Јеркова за ментора ове докторске дисертације. Комисија такође сматра да ће доц. др Душица Тодоровић успешно испунити улогу коментора овог компаративнпог истраживања.

На основу изнетог, Комисија предлаже Научно-наставном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да изнесе позитивне оцене о подобности кандидата Костић Александара и предложене теме докторске дисертације и да се за ментора именује др Александар Јерков, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. проф. др Александар Јерков

2. доц. др Душица Тодоровић

3. проф. др Александар Прстојевић